

ANALIZA

izvajanja družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1981—1985 v letih 1981, 1982 in I. polletju 1983 z oceno razvoja do konca leta 1983 in predvidevanja za leto 1984

0. UVOD

0.1. Dopolnjeni razvojni cilji tega srednjeročnega obdobja

Ključne naloge in cilji, kot so bili opredeljeni z družbenim planom za srednjeročno obdobje 1981—1985, se v letu 1981 niso uresničevali dovolj uspešno, zaradi česar so se zaostriale gospodarske in družbeno-politične razmere. Poglavitni napor in problemi pri uresničevanju tako zastavljenih in z resolucijo za leto 1982 konkretiziranih usmeritev so bili osredotočeni na ekonomske odnose s tujino. Razmere na tem področju bodo odločilno vplivale na celotno družbeno reprodukcijo v prihodnje.

Dopolnjeni srednjeročni planski akti naše občine vsebujejo prvine tistih usmeritev, ki izstopajo kot osnovne naloge za uresničitev razvoja v srednjeročnem obdobju do leta 1985:

— Spremembe globalnih okvirov razvoja za posamezne kategorije družbenega plana občine kažejo na to, da bo rast proizvodnje, dohodka, zaposlovanja, produktivnosti in posameznih oblik porabe (osebna, investicijska, skupna in splošna) pretežno odvisna od povečanja uspešnosti in učinkovitosti gospodarjenja, zlasti pa od obsega in rasti izvoza na konvertibilno področje ter dohodkovnega povezovanja.

— Potrebno bo učvrstiti proizvodne, tehnološke in dohodkovne soodvisnosti pri udeležbi na ustvarjenem deviznem prilivu in na tej osnovi zaostriiti odgovornost za uresničevanje skupnih razvojnih usmeritev.

— Za uresničitev tako zahtevnih nalog bo potrebno zagotoviti dohodkovno motivirano organizacijo združenega dela za 11 % rast izvoza. Temu mora biti namenjena aktivna politika realnega tečaja dinarja in stabilizacija domačih cen, z diferencirano politiko stimulacij, davkov in prispevkov pa bo potrebno zagotoviti dolgoročno vključevanje v izvoz tistih proizvodnih programov, ki temeljijo na višji stopnji predelave in na večjem tehnološkem znanju, vključno z znanjem iz domačih raziskovalnih dosežkov. Kreditno monetarna politika bo še naprej morala aktivno spodbujati konvertibilni izvoz. Vse organizacije združenega dela bodo morale tudi na osnovi internih stimulacij povečati svoj neposredni ali posredni prispevek h konvertibilnemu izvozu. V to usmeritev se bodo morale aktivno vključiti tudi tiste, ki svojega razvoja doslej niso gradile z vidika potreb po povečanju konvertibilnega izvoza, nekatere pa so se zadovoljevale z nadomeščanjem uvoza. Opraviti bodo morale temeljite tržne analize in pripraviti proizvodne programe, namenjene konvertibilnemu izvozu, čemur bo potrebno podrediti tudi oskrbljenost domačega trga, razen pri osnovni oskrbi prebivalstva. Povečati bo treba konkurenčnost storitvene proizvodnje. Domača potrošnja v realnih okvirih mora siliti organizacije združenega dela v izvoz.

— Izvoznim programom bomo morali nemoteno reprodukcijo zagotoviti na osnovi povezave z združenim delom iz vse Jugoslavije, prednost pa bodo morali imeti tudi pri uvozu, vključno s tehnološko napredno in proizvodnji za konvertibilni izvoz namenjeno opremo.

— Razen nekaterih smotnih izjem (proizvodnja hrane, gospodarska infrastruktura itd.) bo potrebno investicije nameniti krepitvi izvoznih proizvodnih blaga in storitev.

— Pogoje za ocenjeno rast proizvodnje bo potrebno zagotoviti predvsem v ekonomskih odnosih s tujino, kjer bo z izpolnjevanjem izvoznih obveznosti potrebno omogočiti uvoz najnujnejših reprodukcijskih materialov in opreme. Očitno je, da se bodo širili le tisti proizvodni programi, ki bodo izvažali, in tisti, ki niso vezani na uvoz. Okrepiti

bo potrebno dohodkovne povezave združenega dela za zagotavljanje surovin in reprodukcijskega materiala, zagotoviti pa bo potrebno tudi razvoj najnujnejše energetske in prometne infrastrukture za nemoteno reprodukcijo gospodarstva. Okrepiti bo treba razvojno-rizikovalno delo, bolj izkoriščati kapacitete, sekundarne surovine in obratna sredstva.

— Razmerja dohodkovnega položaja sektorjev gospodarstva in družbenih dejavnosti kažejo, da bo potrebno področje cen obvladovati, saj bodo pristojni močni pritiski za njihovo povečanje v imenu ohranjanja dohodkovnega položaja in preprečevanja izgub. Trajna prizadevanja bo treba usmeriti v povečanje ekonomičnosti, produktivnosti in rentabilnosti. Ocene o dohodkovnem položaju sektorjev v letu 1982 dajejo orientacijo o možnih žariščih izgub in drugih problemih pri razporejanju dohodka.

— Od organizacije združenega dela je glede na njihovo konkretno strukturo materialnih stroškov in proizvodov lahko položaj zelo različen, zato bodo morale organizacije združenega dela proučiti konkretne posledice sprememb cen za svoje poslovanje in pravočasno predvideti ukrepe, da bi preprečile negativne posledice pri oblikovanju dohodka.

— V letih 1983 in 1985 naj bi družbeni proizvod realno naraščal po poprečni letni stopnji 2 %, kar za celotno tekoče srednjeročno plansko obdobje na osnovi realizacije v letih 1981 in 1982 znaša okrog 1 %.

— Glede oblikovanja sredstev za skupno porabo naj bi v letih 1983—1985 ohranili politiko zaostajanja njihove rasti za rastjo primerljivega dohodka.

— Materialni stroški in drugi elementi cen storitev družbenih dejavnosti bodo rasli skladno z rastjo dohodka v gospodarstvu, kar pomeni, da se bodo sredstva za investicije v osnovna sredstva teh dejavnosti zmanjšala bolj, kot je bilo planirano.

— Tudi pri oblikovanju sredstev za splošno porabo bomo ohranili politiko zaostajanja njihove rasti za rastjo dohodka.

— Dosežena razmerja v delitvi dohodka v letih 1981—1982 pa kljub temu, da realni osebni dohodek na zaposlenega v prvih dveh letih tekočega planskega obdobja padajo, ne smejo dopuščati, da bi politiko delitve sredstev za osebne dohodka v prihodnjih letih usmerili v avtomatično nadomeščanje izpadov osebnih dohodkov v prvih dveh letih tekočega planskega obdobja, pač pa jo bo treba povezati z rastjo produktivnosti dela.

1. URESNIČEVANJE TEMELJNIH CILJEV IN USMERITEV RAZVOJA V OBDOBJU 1981—1982 IN OCENA ZA LETO 1983

Temeljni planski cilj vseh delavcev, delovnih ljudi in občanov — nadaljnje uveljavljanje in dograjevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na vseh področjih združenega življenja — se v prvih dveh letih izvajanja srednjeročnega družbenega plana ni približal. Z intervencijskimi ukrepi ZIS in administrativnim urejevanjem zadev, ki bistveno vplivajo na pogoje gospodarjenja in delitev dohodka, se je vpliv delavcev in občanov na delovne in življenjske razmere ter družbeni razvoj zmanjševal.

Okrepila pa se je vloga občine kot komune in dela komunalnega sistema v Ljubljani. Združeno delo se je bolj povežalo s krajevnimi skupnostmi.

Zaradi zaostrenih gospodarskih razmer in zoženih materialnih možnosti je bil pripravljen predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana občine. V predlogu so zmanjšani materialni okviri razvoja, jasneje so opredeljene prioritete ciljev, nalog in razvojnih območij. Upoštevane so tudi novo nastale potrebe in zahteve po varovanju kmetijske zemlje.

V primerjavi z družbenim planom oziroma predlogom rebalansa družbenega plana so bili doseženi naslednji materialni cilji razvoja (glej tabelo na strani 5).

V občini Šiška je bil gospodarski razvoj najhitrejši v Ljubljani. Industrijska proizvodnja je z usposobitvijo novih industrijskih obratov naraščala hitreje, kot je bilo načrtovano. Izboljšala se je struktura gospodarstva. Realni družbeni proizvod pa je lani zaradi visoke inflacije stroškov naraščal počasneje — to je tako, kot je predvideno v rebalansu družbenega plana.

Zaposlovanje se je v letu 1981 umirjalo, leta 1982 pa se je, s prenosom sedežev nekaterih večjih OZD v občino, povečalo za 2,8 %.

	v %				
	predvideno v		realizirano		
	druž. planu	pred. rebal. druž. posl.	1981	1982	I—III 1983*
Rast industrijske proizvodnje	5,0	2,0	7,7	5,5	9,3
Realna rast družbenega proizvoda	3,5	1,0	1,8	1,0	...
Dosežena rast dohodka	—	—	33,0	27,0	37,0
Rast zaposlovanja	1,6	1,0	0,8	2,8	0,9
Rast izvoza blaga	6,0	11,0	14,0	-2,0	20,0
Rast uvoza blaga	1,0	1,0	16,0	18,0	39,0
Rast sredstev za zadovolj. skupnih potreb	—	30,0 (1981) 24,0 (1982)	36,0	24,0	25,0
Rast sredstev za zadovolj. splošnih potreb	—	30,0 (1981) 24,0 (1982)	22,0	57,0	49,0
Rast realnih OD na zaposlenega	—	—	-8,3	-1,5	-7,2

* V primerjavi z enakim obdobjem leta 1982.

Ob hitrem povečevanju cen so se realni osebni dohodki delavcev zmanjševali. Na delavca so bili v letu 1981 za 8,3% nižji kot leto poprej. Padanje se je lani nadaljevalo in se nadaljuje tudi v letošnjem letu.

Rast skupne porabe je leta 1981 presegla dogovorjeno mejo, leta 1982 pa je bila usklajena z resolucijsko usmeritvijo.

Rast splošne porabe, ki je bila obvladovana v letu 1981, je lani presegla dogovorjeno mejo — najmanj 10% zaostajanje rasti za rastjo dohodka.

Pot do temeljnih ciljev gospodarskega razvoja — boljše gospodarjenja in doseganja ugodnejših rezultatov v ekonomskih odnosih s tujino, združevanje dela in sredstev za izboljšanje gospodarske strukture, večji konvertibilni izvoz in obvladovanje vseh vrst potrebe, je bila bolj zapletena in težja, kot je bilo predvideno v družbenem planu.

Boljše gospodarjenje so ovirale nestalne tržne in gospodarske razmere. V ekonomskih odnosih s tujino se je povečal izvoz na konvertibilno področje in izboljšala bilanca deviznih prilivov in odlivov za blago in storitve s konvertibilnim trgov. Investicije so bile pod udarom normativno-pravnih posegov države. Ustanovljene so bile komisije za družbeno preverjanje investicij, ki so upoštevale kriterije iz družbenega plana občine za obdobje 1981—1985, zlasti pa potrebe po prestrukturiranju gospodarstva v izvozno usmerjeno, gospodarsko učinkovito industrijo. Ob restriktivni politiki so investicije sicer zaostajale za planom, pri čemer je bil zamik še najmanjši pri investicijah v prestrukturiranje gospodarstva v izvozno usmerjeno, tehnološko napredno industrijo.

1.1. IZVAJANJE NALOG GOSPODARSTVA, KI SO POMEMBNE ZA SKLADNEJŠI GOSPODARSKI IN PROSTORSKI RAZVOJ

V družbenem planu so kot osnovne naloge gospodarstva opredeljene:

1. povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza;
2. povečanje produktivnosti dela, smotrno izrabljanje delovnih sredstev;
3. združevanje dela in sredstev ter preverjanje uspešnosti vsake naložbe;
4. izboljšanje kvalifikacijske strukture delavcev.

Ob pomanjkanju reprodukcijskega materiala delovna sredstva in delovni čas niso bili najboljše izkoriščeni. Produktivnost se zato realno ni povečevala. Učinkovitost gospodarjenja, ki je v letu 1981 ostala enaka kot leto poprej, se je lani poslabšala. Dohodek se je realno zmanjšal, delitvena razmerja pri razporejanju dohodka so bila za gospodarstvo neugodnejša, akumulativna sposobnost je

upadla, povečale so se izgube in kratkoročno zadolževanje. Za takšne finančne rezultate pa so bili potrebni mnogo večji napor, kot v prejšnjih letih.

Gospodarstvo je upoštevalo usmeritve resolucij in se usmerjalo v večji meri v izvoz ter zmanjševanje odvisnosti od uvoza reprodukcijskega materiala. Izvoz blaga se je leta 1981 povečal za 14%, v letu 1982 pa se je zmanjšal za 2%, pri čemer je izvoz na konvertibilna tržišča porasel za 3,2%. Čeprav lani ni bilo ustrezno rešeno vprašanje stimuliranja izvoza, so OZD z območja občine izvozile za 7.514 mio din blaga, od tega 54,7% na konvertibilno območje.

Uvoz blaga je naraščal leta 1981 po stopnji 16%, lani pa po stopnji 18%. V letu 1982 so OZD uvozile za 11.615 mio din, od tega pomeni več kot polovico uvoz zemeljskega plina. Uvoz je bil leta 1981 pokrit z izvozom 101%, lani pa 89,1%, kar pomeni realizacijo resolucijske naloge.

Združevanje dela in sredstev se ni prav razmahnilo. Pač pa so vrednostno naraščale investicije v osnovna sredstva. Gospodarske naložbe so se v letu 1981 povečale za četrtno, v letu 1982 pa za preko 27%. Realna vrednost investicij se je zmanjšala. Več kot 66% investicij je odpadlo na industrijo. Večje investicije so bile: rekonstrukcija jeklovarne v Litostroju, razširitev proizvodnje talnih transportnih vozil in razširitev proizvodnje preoblikovalne opreme v Litostroju, Iskra Zmaj Tovarna baterij, IMP IKO Tovarna termičnih aparatov in konstrukcij, Iskra IEZ TOZD Magneti razširitev in modernizacija tovarne, Iskra Mikroelektronika graditev II. faze tovarne, Iskra Usmerjene zveze rekonstrukcija in razširitev proizvodnje RR naprav, Pivovarna Union vrelna in vložna klet I. faza, PAP rekonstrukcija obrata, Donit sežigalne naprave in kotlovnica, Avtomontaža proizvodno-skladiščna hala za montažo vozil MAN, Color rekonstrukcija in modernizacija mešalnice.

Od drugih gospodarskih investicij so pomembnejše: gradnja izvoznega terminala z manipulacijsko kletjo Slovin Slovenijavino, nova pošta in ATC v Dravljah, E-center v Dravljah, samopostrežna trgovina za osnovno prehrano v Preski in rekonstrukcija pitališča v Smedniku I. faza.

Za izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih je bil sprejet družbeni dogovor o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin. Večina OZD je uresničila kadrovske plane. Zmanjšalo se je kadrovsko štipendiranje.

a) V industriji se je z rekonstrukcijo in novimi obrati izboljšala tehnološka struktura proizvodnje. Na območju Ljubljane je industrija najbolj prodorna in se najhitreje razvija v občini Šiška. V prvih dveh letih izvajanja družbenega plana je bilo končanih več velikih investicij. Zaradi novih oziroma razširjenih in moderniziranih industrijskih obratov je industrija, kljub pomanjkanju reprodukcijskega materiala, povečevala fizični obseg proizvodnje. V letu 1981 ji je uspelo povečati proizvodnjo za 7,7%, v letu 1982 pa za 5,5%.

Zaradi močne stroškovne inflacije ter zadržanih cen proizvodov in ne nazadnje zaradi preusmerjanja prodaje na zahtevna zahodna tržišča, industrija ni dosegla takšne finančne učinkovitosti, kot je bilo predvideno pri planiranju prestrukturiranja gospodarstva. Pač pa je industrija prispevala največji delež k izvozu blaga in k zadovoljivemu pokritju uvoza z izvozom.

Z novimi investicijami pa ni bila dosežena samo večja izvozna usmeritev, ampak predvsem zahtevnejša, boljša in ekološko čistejša tehnologija (nove vrhunske elektronske tehnologije, uporaba zemeljskega plina, sežigalne naprave, čistilne naprave).

Vse premalo pa industrija izkorišča možnosti, ki jih nudi pri racionalizaciji proizvodnih programov in nadomeščanju uvoženih polizdelkov, sodelovanje z drobnim gospodarstvom in povezovanje v reprodukcijske celote v Sloveniji in izven nje.

b) V kmetijstvu je bil dan poudarek zlasti intenzivnejši, družbeno usmerjeni pridelavi, večji tržnosti, dohodkovnemu povezovanju kmetijstva z živilsko industrijo in poglabljanju sodelovanja med KIT Kmetijsko zadrugo Medvode in kmeti. Pozornost je bila namenjena tudi investicijam v izboljšanje rodnosti kmetijskih zemljišč ter modernizacijo gospodarstev.

Nosilki razvoja kmetijstva v občini — Agroemona TOZD Poljedelstvo Govedoreja ter KIT KZ Ljubljana — sta ob velikih naporih za zagotovitev reprodukcijskega materiala povečali pridelavo poljščin in drugih pridelkov, vendar manj kot je bilo načrtovano.

S hidro in agromelioracijami je bilo izboljšano preko 100 ha kmetijske zemlje v hribovitih in nižinskih predelih občine. Opravljena je bila kategorizacija in razvrščanje kmetijskih zemljišč. Teče usklajevanje prostorskega dela družbenega plana z interventnim zakonom o varovanju kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti. Nadaljujejo se pripravljala dela za hidromelioracije ob Gameljščici, ob Poljšaku in pod Rašico. Uspešno je dogovarjanje za zlobo 190 ha kmetijskih zemljišč v Pirničah.

Od investicij je najpomembnejša rekonstrukcija in modernizacija farme v Smedniku, ki se letos nadaljuje.

Večja pozornost je bila posvečena pospeševanju kmetijstva, še posebej v hribovitem območju občine. Ustanovljene so bile nove strojne skupnosti, melioracijske skupnosti in skupnosti za pridelovanje mleka, regresirano je bilo seme in obnavljanje kmetij. Krepi se delovanje pospeševalne službe.

Vsi ti naporji pa ob nestalnih gospodarskih in tržnih razmerah in porušeni razmerji cen poljščin in živalskih pridelkov, kljub aktivnim posegom Sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane občin mesta Ljubljane, ne zadoščajo za takšno naraščanje tržne pridelave, kot je planirano. Če se gospodarske in tržne razmere ne bodo kmalu ustalile, kmetijstvo kljub prednosti ne bo doseglo zastavljenih ciljev.

c) Trgovina je močno zaostajala za razvojem industrije. Zaradi nezadostne zainteresiranosti proizvajalnih OZD in preskromnih materialnih možnosti se trgovske OZD, ob prevladovanju povpraševanja nad ponudbo, niso mogle trdneje dohodkovno povezati s proizvajalnimi OZD. Ob slabšem povpraševanju in skromnejši ponudbi se fizični promet ni povečeval. Trgovske OZD so zato, in tudi zaradi zamrznjenih absolutnih marž, dosegle prenizko akumulacijo. Odprti sta bili le dve trgovini za osnovno preskrbo: E-center v Dravljah in samopostrežna trgovina Loka v Preški. Obnovljena je bila samopostrežna trgovina Emone v Guncljah in odprta manjša trgovina Mercator v kampu Dragočajna.

Preskrba z osnovnimi življenjskimi proizvodi je bila in je tudi letos relativno zadovoljiva in to predvsem zaradi pomnoženega prizadevanja preskrbovalnih OZD, SIS za preskrbo Ljubljane ter intervencij Sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane občin mesta Ljubljane in iz blagovnih rezerv.

d) V gostinstvu in turizmu so nadaljevali izvajanje programa razvoja turizma in gostinstva v občini. V letu 1981 se je s preureditvijo in saniranjem kampa v Dragočajni povečalo število nočitev, še posebej tujih gostov. Lani sta se tako število gostov kot število prenočitev znižala. Uspešno se je razvijal izletniški in rekreacijski turizem, saj so izletniške točke vedno bolj obiskane (Šmarna gora, Katarina, Toško čelo, Mostec) in so zlasti ob nedeljah komaj kos navalu. Za predvidevanji je zaostajal razvoj kmečkega turizma.

e) Drobnogospodarstvo kljub načrtovanemu hitrejšemu razvoju ni oživel. Ostalo je razdrobljeno. Premalo so izkoriščene možnosti povezovanja z industrijo in z drugimi OZD, še posebej na podlagi dolgoročnega sodelovanja na dohodkovni osnovi.

f) V prometu je velika pridobitev občine obvoznica Dolgi most—Celovška, nova pošta in ATC centrala za 9.000 telefonskih priključkov. Mestni potniški promet se je v letu 1981—1982 okreplil. Nabavljeno je bilo 25 novih avtobusov, kar pa je veliko premalo glede na močno iztrošenost voznega parka in naraščajoče število potnikov.

V letošnjem letu se na območju občine predvsem nadaljujejo pripravljala zemeljska dela na trasi avtoceste Ljubljana—Naklo, modernizacija lokalnih cest zaostaja za planom, mestni potniški promet načrtuje nabavo 30 novih avtobusov.

g) Stanovanjska graditev je potekala v skladu s predvidevanji družbenega plana. Upoštevane so bile potrebe po stanovanjih glede na različne materialne možnosti stanovalcev in uveljavljen sistem družbeno usmerjene stanovanjske gradnje na racionalni industrijski način. Vse premalo pa so vplivali na potek gradnje samoupravno organizirani bodoči stanovalci.

Od načrtovane graditve stanovanj, je bilo v letih 1981—1982 zgrajenih 1.195 stanovanj. Letni plani stanovanjske graditve so bili s tem doseženi.

Dokončana je bila gradnja stanovanj v ŠS-10 Draveljska gmajna, del ŠS-8/2 Nove Dravljice, ŠP-5 Slepji Janez.

V teku je graditev stanovanj v soseskah: ŠS-8/1 Dravljice, ŠS-4/1 Stara cerkev, ŠS-12 Podutik, ŠS-107 Šentvid Zvezda, ŠS-202/2 a Gameljne, ŠS-3/1 Gorazdova in ŠS-8/2 Nove Dravljice.

Odprava barak in stanovanj VI. in VII. kategorije ni potekala v skladu s planom, ker OZD niso prispevale ustreznega deleža (60%) sredstev za nadomestna stanovanja. V letošnjem letu pa je stekla na območju trase nove obvoznice.

h) V komunalnem gospodarstvu so bile, zaradi zmanjšanja kreditov in sredstev investitorjev stanovanjske in poslovne graditve, realizirane le prioritete naloge, to je tiste, ki so omogočale vselitev v dokončana stanovanja, graditev industrijskih in poslovnih sosesk ter izvajanje občinskega programa urejanja cest.

Komunalna skupnost je v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano, pridobivala in pripravljala zemljišča za graditev in jih bo do 1985 opremljala s komunalnimi napravami individualne komunalne rabe. Izvaja se sprejeti plan prednostnih investicij:

— vročevod, ki preko črpalne postaje povezuje Toplarno Moste s toplarno v Šiški; postavljen je bil nov rezervoar za 20.000 m³ mazuta, razširjeno je bilo vročevodno omrežje;

— primarno plinsko omrežje v ŠS-12 in mešalno-reducirna postaja v Kosezah in predelava ter prilagoditev plinskega omrežja v Zgornji Šiški za uporabo zemeljskega plina;

— sekundarno plinsko omrežje v stanovanjskih soseskah, kjer poteka stanovanjska graditev;

— povezovalni kanal za sosesko ŠS Podutik ter povezovalni kanal in čistilna naprava Gameljne;

— povečanje zmogljivosti vodarne Šentvid in gradnja vodovoda Pržanj—Podutik;

— izgradnja sekundarne vodovodne mreže v novih stanovanjskih soseskah.

1.2. UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

Uresničevanje temeljnih ciljev v obdobju 1981—1983

V obdobju 1981—1983 je izpolnjevanje srednjeročnega plana temeljilo predvsem na naslednjih temeljnih ciljih področja prostora, varstva in izboljšanja človekovega okolja:

— varovanje kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti;

— izvajanje politike smotrne rabe prostora za izgradnjo naselij, proizvodnih in drugih kompleksov;

— planiranje, načrtovanje in izvajanje izgradnje družbenih servisov in izboljševanje urbanega standarda v obstoječih naseljih v skladu s političnim razvojem mesta;

— zavarovanje varstvenih pasov vodnih virov;

— aktivno varovanje gozdnih, zelenih in drugih površin krajinskih kompleksov, zelenih sistemov mesta in občin ter v sklopu sosesk in KS;

— priprava potrebnih postopkov in nadomestnih stanovanj za potrebe prenove, odpravljanja stanovanj VI. in VII. kategorije in barakarskih naselij;

— zadrževanje in preprečevanje obsega črnih gradenj;

— zagotavljanje sredstev in organizacija dela za izdelavo osnovne in izvedbene urbanistične dokumentacije in usklajevanja projektov z danostmi in omejitvami v prostoru.

Del temeljnih ciljev in nalog, opredeljenih v družbenih planih občine, ni bil uveljavljen v obdobju 1981—1983 predvsem iz naslednjih razlogov:

— drugačnega materialnega položaja nosilcev planiranja kot je bilo opredeljeno v planu;

— restriktivnejših predpisov in postopkov;

— pomanjkanja izvedbenih projektov in njihovih delov. Realizirane ne bodo naloge, kot so:

— skladna izgradnja cestnega omrežja (zaradi orientacije v boljše vzdrževanje in obnovo obstoječe cestne mreže);

— sanacija kamnolomov Podutik in Povodje ter gramoznice Gameljne (zaradi velike zahtevnosti teh posegov za kratko obdobje do leta 1985);

— nekatere naloge s področja pridobivanja osnovne in izvedbene urbanistične dokumentacije (pomanjkanje sredstev, podaljšanje izdelave dolgoročnih planov ipd.).

Uresničevanje nalog prostorskega razvoja občine

Po razmejnih urejanja prostora, ki ga določajo urbanistični dokumenti: za del občine velja GUP, za Medvode in Tacen-Šmartno-Gameljne UN, za ostalo območje UP v skladu z odlokom o urbanističnem redu iz leta 1974, sta bila v začetku leta 1982 v okviru pristojnosti SML za območja GUP pripravljena 2 paketa sprememb in dopolnitev GUP. Tem spremembam se je v aprilu 1983 pridružila potrebna sprememba za infrastrukturni koridor (združeni koridor daljnovoda). V letu 1982 je bila izdelana novelacija UN Medvode, sprejem pa odložen zaradi uvedbe interventne kmetijske zakonodaje. V aprilu 1983 je bila izdelana tudi sprememba in dopolnitev UN Tacen-Šmartno-Gameljne, zaradi uskladitve z določili zakona o kmetijskih zemljiščih, izpolnjevanjem določil DP Šiška za obdobje 1981—1985 in drugih razlogov (avtocesta, pokopališče Šmartno). Sprememba in dopolnitev UN je še v postopku presoje.

Večji del leta 1982 je potekala poglobljena razprava o dokumentih »Ljubljana 2000«, sprejete so bile smernice za pripravo dokumentov in pripravljen je bil delovni osnutek UN Ljubljane, na podlagi katerega je SZDL organiziral razpravo po KS in skupne razprave. Razprava je dala poglobljene usmeritve in nove ideje ter pritegnila delovne ljudi in občane k skupnemu kreiranju okolja.

Izvajanje nalog pri načrtovanju in mestni izgradnji

Izvajala so se naslednja dela:

- dokončanje ŠS-8/2 Dravljice je prenešeno iz prejšnjega srednjeročnega obdobja;
- dograditev Stare cerkve (ki se izvaja z zapleti zaradi težkih geomehanskih pogojev in nesmotrnega programa izgradnje);
- priprava in izgradnja Podutika (I. in II. faza), ki je glavno razvojno področje, opredeljeno v DP 1981—1985;
- priprava dokumentacije za ŠS-109 Gamejlnje;
- ŠS-110/1 Vižmarje — za Klancem; ŠS-111/1 Vižmarje — pod Klancem; ŠS-112 Vižmarje-Brod; ŠS-201/4 Tacen; ŠS-202/1 c Gamejlnje;
- prenova posameznih objektov Stare Šiške;
- izgradnja centra Medvode (MES-1/1, 2, 3) odložena zaradi uskladitve UN Medvode.

Na področju infrastrukturnih objektov se predvideva:

- pričetek gradnje odseka avtoceste Kranj—Ljubljana, s priključkom na Celovško cesto;
- pričetek skupnega daljnovoda (trasa Pirniče);
- pridobitev vodnjaka Kleče, izgradnja vodobrana Pržan, črpališče Skaručna in objekti napajalnega vodovoda proti Šmartnem in Gamejlnam, primarni vodovod po Vodnikovi cesti, Pržan-Podutik, povezovalni vodovod Srednje Gamejlnje ter vodovod po Miheličevi cesti (Šentvid-Poljane);
- izgradnja kanalizacijskega omrežja in sicer razširitev čistilne naprave Brod, primarno omrežje za sosesko ŠS 12 Podutik, dokončanje zbiralnika Guncije-Brod, povezovalni kanal Medvode-Svetje, ter zbiralnik Iskra do ceste Bratov Komel;
- plinifikacija Podutika;
- primarno vročevodno omrežje preko severne mestne obvoznice, Stegne-IMP ter primarno vročevodno omrežje za Avtomontažo Stegne odsek Servisna cesta-IMP.

1.3. URESNIČEVANJE PLANA NA PODROČJU RAZVOJA DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Osnovna značilnost razvoja na področju družbenih dejavnosti v prvih letih tekočega srednjeročnega obdobja je usklajenost sredstev v okviru gibanja rasti dohodka ter določitev okvirov razpoložljivih sredstev. Odklon od začrtanih okvirov predstavlja leto 1981, ko so sredstva SIS družbenih dejavnosti za 11,8% preseгла rast dohodka. Vendar pa je potrebno poudariti, da so 2,4% planiranih sredstev predstavljala sredstva, namenjena za izvozne stimulacije. V letu 1982 so sredstva za družbene dejavnosti za 29,3% zaostajala za rastjo bruto dohodka v ljubljanskem gospodarstvu. V letu 1982 je bilo v Ljubljani iz sredstev SIS družbenih dejavnosti izločeno 159.041.000 din za izvozne stimulacije, kar pomeni 1,7% planiranih sredstev za leto 1982. Usklajevanje porabe sredstev za družbene dejavnosti z rastjo bruto dohodka je potekalo tudi med letom, kar je bilo doseženo s spremljanjem dotoka sredstev

v primerjavi s planskimi predvidevanji ter spremembami pri-spevnih stopenj. V letu 1982 so se spremenile trikrat.

V letu 1983 resolucija predvideva 50% zaostajanje sredstev za družbene dejavnosti za rastjo primerljivega dohodka. Takšno zoževanje materialnih sredstev za družbene dejavnosti je narekovalo nujnost selektivnega izvajanja programov, pri čemer je bila dana prednost zajamčenim programom.

Do sedaj je bilo na območju občine zgrajenih iz programa Samoprispevka II 14 objektov od skupno 15 objektov ali 99% bruto površin. Za petnajsti objekt — VV enota v soseski Stara cerkev so zagotovljena sredstva iz Samoprispevka II., izgradnja je v teku in bo zaključena v letu 1984.

a) Otroško varstvo

Na področju otroškega varstva se je število vzgojno-varstvenih mest v občini Šiška povečalo od 3.990 v letu 1980 na 4.605 v letu 1982. S tem je dosežena 55,4% vključitev otrok v VVO. Število otrok, vključenih v varstvene družine, se je povečalo v primerjavi z letom 1980 za 32%, kar je pomemben napredek pri širjenju otroškega varstva v občini. Izvajanje vzgojnega dela za otroke, vključene v 80-urni vzgojni program, je ostalo na enaki ravni kot leta 1981. Vključevanje otrok v skrajšano pripravo na šolo iz leta v leto raste, pada pa število otrok v celoletni pripravi na osnovno šolo. Na področju širjenja vzgoje in varstva otrok, z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, smo ostali na enaki ravni kot na začetku tega srednjeročnega obdobja. Pri preventivnem in kurativnem zdravstvenem varstvu otrok je opaziti določeno nazadovanje, saj je število predšolskih otrok, ki so zajeti v sistematične zobozdravstvene preglede, manjše za 23,5%. Tudi obnova in širjenje otroških igrišč v letu 1982 ni potekalo po planu.

Na področju investicij sta bila do konca leta 1982 zgrajena dva vzgojnovarstvena objekta: VVO Andersen in VVO Koseze — enota ilegalček iz sredstev skupnosti otroškega varstva.

Za leto 1983 se obseg vključitve otrok v VVO in obseg priprave otrok na osnovno šolo predvideva v enakem obsegu kot v letu 1982 prav tako pa se ne bo povečalo število otrok, vključenih v razvojne oddelke. Povečalo pa naj bi se število otrok, vključenih v varstvene družine in to za 16 otrok oziroma za 15%.

Skupnost otroškega varstva je sodelovala pri reševanju problematike sofinanciranja investicijsko-vzdrževalnih del na objektih, ki so namenjena letovanju otrok, združevala je sredstva v mestni skupnosti otroškega varstva za šolanje strokovnih delavcev, zlasti pa za izobraževanje varuhinj. Planirana soudeležba občinske skupnosti otroškega varstva pri financiranju osnovne dejavnosti v VVO se je povečala od 50% na 61% v letu 1982.

b) Izobraževanje

V letu 1982/83 je obiskovalo osnovno šolo na območju občine Šiška 9.129 učencev. Dosežen je bil koeficient učne izmene 1,35, kar je pod ljubljanskim povprečjem. Delež učencev v celodnevni osnovni šoli je ostal na enaki ravni kot na začetku tega srednjeročnega obdobja, delež učencev v podaljšanem bivanju pa se je v primerjavi z letom 1980 v tem srednjeročnem obdobju celo znižal.

Na področju investicij je bila zgrajena OŠ Medvode-Svetje iz sredstev samoprispevka in proračuna občine, izvedena adaptacija OŠ Zvonka Runka ter odobrena izgradnja prizidka pri OŠ Tine Rožanc.

V usmerjeno izobraževanje je v šolskem letu 1982/83 vključenih 2.937 učencev. V obdobju 1981—1983 so bili na tem področju v glavnem razrešeni prostorski in kadrovski problemi.

c) Zdravstvo

V letu 1981 so si izvajalci osnovnega zdravstvenega varstva prizadevali še nadalje izboljšati zdravstveno varstvo aktivnega prebivalstva. S sistematičnimi zdravstvenimi pregledi občanov po KS in drugimi oblikami preventivnega zdravstvenega varstva so povečevali delež preventivne dejavnosti v okviru zagotovljenega programa. Dograjevali so osnovno zdravstveno mrežo. Tako so v tem letu adaptirali s sredstvi TOZD in SIS za zdravstveno varstvo zdravstveno enoto v Šentvidu in opremili 2 zobozdravstveni ordinaciji za odrasle in predšolske otroke. Razširili in modernizirali so zobotehnični laboratorij, splošne ambulante in rtg.

Prizadevali so si utrjevati zobozdravstveno varstvo borcev NOV ter skušali z intenzivnim povezovanjem medicine dela z obratnimi ambulantami in organizacijami združenega dela zmanjševati bolniški stalež. Za čimbolj smotrno poslovanje vseh zdravstvenih organizacij so skušali poiskati najbolj funkcionalno povezovanje med osnovnim, specialističnim in bolnišničnim zdravstvenim varstvom.

V letu 1982 so se izvajalci zdravstvenega varstva še nadalje trudili, kljub omejenim finančnim možnostim, ohraniti doseženo raven zdravstvenega varstva, dosežena v preteklih letih. Izboljšala se je organizacija dela, tako da imajo izboljšano kvalifikacijsko strukturo kadrov, kar je tudi vplivalo na izboljšanje kvalitete zdravstvenih storitev.

V zdravstveni delovni organizaciji imajo uvedeno izmensko delo za vse profile zdravstvenih delavcev, tako da je dostopnost do zdravstvenega varstva mogoča vsem uporabnikom. V letu 1982 so začeli izvajati večino dela v rednem delovnem času in tako zmanjšali nadurno delo.

Izvajalci zdravstvenega varstva so še dosledneje, v okviru možnosti, izvajali zdravljenje in nego obolelih na domu s ciljem, da bi zmanjšali stroške bolnišničnega zdravljenja.

V letu 1983 si izvajalci zdravstvenega varstva še nadalje prizadevajo ohraniti raven zdravstvene dejavnosti, dosežene v preteklih letih.

S preventivno dejavnostjo za vse uporabnike, še zlasti v VVO, šolah in v delovnih organizacijah s sodelovanjem medicine dela in obratnih ambulant, skušajo zmanjševati obolevnost in ohranjati zdravje uporabnikov, predvsem poklicnih bolezni in zmanjševati število nesreč pri delu.

V letu 1982 se je pričela iz programa samoprispevka III izgradnja zdravstvenega doma v Medvodah, ki bo dograjen, omogočil boljše in celovitejše zdravstveno varstvo občanov na področju Medvod.

d) Raziskovanje

Poleg normativne ureditve (sprejem ustreznih samoupravnih aktov in sporazumov) v tem obdobju, raziskovalna skupnost izpolnjuje naloge, določene z letnimi resolucijami in srednjeročnim planom. Vsebina dela se v prvih treh letih ni bistveno spremenila. Glavna naloga in največja aktivnost raziskovalne skupnosti je pospeševanje množične inovacijske dejavnosti, povezovanje z razvojnimi službami OZD in širjenje znanstvene misli med šolsko mladino.

V občini Šiška ima sedež 19 raziskovalnih organizacij in razvojnih TOZD, med njimi je enovita raziskovalna organizacija samo ena — Inštitut za turbinske stroje. Večji razvojni oddelki oziroma TOZD so v okviru DO Lek, Iskre, Litostroja, Donita, Agrostroja in drugih.

Zaradi kadrovskih in prostorskih težav ob ustanovitvi Mestne raziskovalne skupnosti Ljubljana v letu 1981, je bila Občinska raziskovalna skupnost Šiška nosilka medobčinske koordinacije raziskovalnih skupnosti ljubljanskih občin za oblikovanje skupnega raziskovalnega programa. Zaradi opravljanja celotnega strokovnega dela in priprave gradiva za skupščino, je svoj lastni raziskovalni program v letu 1981 priključila k skupnemu mestnemu raziskovalnemu programu.

Za leto 1982 je podelila denarne in knjižne nagrade uspešnim avtorjem za 7 inovacij. Razpis za leto 1983 je v teku. V letu 1982 je izvedla tudi anketo o inovacijski dejavnosti v OZD (zadnja anketa je bila v letu 1977). Rezultati ankete so pokazali, da bo potrebno še veliko naporov, da bo postalo vključevanje inovacijskih procesov v družbeno reprodukcijo v naših delovnih organizacijah vsakdanji proces.

Občinska raziskovalna skupnost je financirala iz lastnih sredstev v letu 1982 eno raziskovalno nalogo (Izkoriščanje odvečnih industrijskih toplot in CO₂ ter uporaba v kmetijstvu za pridobivanje vrtnin), medtem ko je raziskovalni program za leto 1983 šele v osnutku. Sprejemanje raziskovalnega programa kasni tudi zaradi kasnitve oblikovanja mestnega raziskovalnega programa, zaradi česar kasni sklic skupščine raziskovalnih skupnosti, na kateri se potrjujejo in sprejemajo raziskovalni programi.

e) Socialno skrbstvo

Upadanje življenjske ravni občanov je pogojevalo naraščanje števila potreb, zlasti po nekaterih oblikah socialnih pomoči. Zato je skupnost socialnega skrbstva zaradi zoževanja materialnih možnosti skupne porabe in v okviru le-te tudi sredstev za dejavnost socialnega skrbstva, selek-

tivno razvrščala naloge ter še zlasti oblike socialnih pomoči, tako da so intenzivneje naraščale tiste oblike pomoči, ki predstavljajo osnovno za življenje upravičencev.

Krepitev preventivnega delovanja v strokovnih službah ter njihovo povezovanje s socialno-zdravstvenimi komisijami in KS, humanitarnimi organizacijami in službami, TOZD idr. je permanentna naloga socialnega skrbstva, opredeljena tudi v planu za to srednjeročno obdobje. Vendar pa moramo poudariti, da nadaljnje širjenje takšne dejavnosti ovira prešibka kadrovska zasedba ter velika obremenjenost strokovnih delavcev s kurativnim delom. Povezovanje z dejavniki v življenjskem in delovnem okolju je v veliki meri omejeno zgolj na obravnavo posameznih primerov.

Dom starejših občanov razvija izvedensko dejavnost. Poleg možnosti prehrane za izvedenske abonente (preko 50 obrokov dnevno), možnosti pranja in likanja perila, bodo predvidoma v letu 1983 pričeli z dnevnim varstvom ter razvažanjem hrane po domovih. V razvito družabno in kulturno življenje v domu se čedalje bolj vključujejo tudi občani, ki v domu ne živijo.

f) Zaposlovanje

Na področju zaposlovanja ugotavljamo skladnost z resolucijskimi okviri. Število brezposelnih se tudi v občini Šiška povečuje. V letu 1982 je bilo povprečno brezposelnih 361 ali 9 % več kot v letu 1981. Denarno nadomestilo za čas brezposelnosti je v letu 1982 prejelo 91 upravičencev (v letu 1981 jih je bilo v poprečju 15), denarno pomoč pa 25 upravičencev (v letu 1981 v poprečju 5). Od brezposelnih se je v letih 1981—1982 dodatno usposabljal 162 nezaposlenih, od že zaposlenih pa je opravilo dokvalifikacijo oziroma prekvalifikacijo 223 delavcev ali 21 % od vseh v Ljubljani.

V letih 1981—1982 je bilo napotenih na usposabljanje 86 invalidnih oseb, zaposlilo pa se jih je 31.

V občini Šiška prejema štipendijo iz družbenih sredstev 286 štipendistov ali 27 % od vseh v Ljubljani ter 881 kadrovske štipendije ali 17 % od vseh poddeljenih v Ljubljani. Delež kadrovskih štipendij na število zaposlenih je bil v občini v letu 1982 2,4 % in je močno padel glede na leto 1981, ko je znašal 4,4 %. Razmerje med kadrovskimi štipendijami in štipendijami iz združenih sredstev je 76:24, kar je pod ljubljanskim poprečjem.

g) Kultura

Na področju kulture je v občini v drugem planskem letu tega srednjeročnega obdobja delovalo 24 kulturno-umetniških društev, ki so pripravila 235 prireditev, kar ustreza plansko opredeljenim ciljem o razvijanju amaterske kulture. Od vseh dejavnosti se je najbolj povečala knjižničarska dejavnost in dejavnost Lutkovnega gledališča Jože Pengov. Pri izvajanju planiranega programa jih močno ovira pomanjkanje mentorjev in vodij kulturnih skupin. Vzgojanje teh kadrov bi moralo postati prioriteta v naslednjih dveh planskih letih.

Na področju investicijskega vzdrževanja sta obnovljeni Vodnikova rojstna hiša in dvorana v Pirničah, preostale dvorane bodo obnovili po prioriteten vrstnem redu ter skladno s finančnimi možnostmi.

Tudi v tem planskem obdobju nastopa področje kulture kot nosilec zblíževanja med pobratenimi občinami, vendar ta sodelovanja omejujejo v zadnjem času zmanjšana finančna sredstva.

h) Telesna kultura

V telesnokulturni dejavnosti se je število vključenih v osnovne telesnokulturne organizacije v prvih dveh planskih letih povečalo za 21,8 %, prav tako pa se je tudi povečalo za 12,9 % število osnovnih telesnokulturnih organizacij. Porast aktivnega članstva je največji v naslednjih panogah: atletika, balinanje, judo, košarka, nogomet, planinstvo in alpsko smučanje.

Z reorganizacijo Zavoda Tivoli, v okviru katerega je bil sprejet samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih pri oblikovanju programa ŠRC Tivoli, so rešili nalogo, ki je bila prenešana še iz prejšnjega srednjeročnega obdobja. Hkrati so tudi obnovili Halo Tivoli. Z obnovo ostalih objektov iz družbenih sredstev bo potrebno počakati do naslednjega srednjeročnega obdobja.

Zaradi racionalizacije dela so v telesni kulturi izvedli reorganizacijo med telesnokulturnimi organizacijami, na

osnovi katere delujejo posamezni profesionalni telesno-kulturni delavci v treh športnih centrih v Medvodah, stadionu Ilirije in Ljubljane.

2. MOŽNOSTI RAZVOJA V LETU 1983 IN PREDVIDEVANJA ZA LETO 1984

V letu 1983 gospodarstvo posluje v izjemno zaostrenih razmerah in visoki stopnji inflacije. Dosežene stopnje rasti so posledica gibanja cen, povečanja obsega in kvalitete gospodarjenja. Cene so že v polletju presegle načrtovana razmerja, povzročale resne motnje in ogrožale stabilizacijska predvidevanja.

Razmerja v delitvi dohodka se sicer niso bistveno spremenila, čeprav so visoke rasti cen vplivale na višja sredstva in s tem tudi na počasnejšo rast dohodka.

Gospodarski tokovi se odvijajo v neuskkljenih tržnih razmerah. Povpraševanje daleč presega ponudbo. Problemi preskrbe z domačimi in uvoženimi surovinami ter reprodukcijskimi materiali so se v zadnjih treh mesecih še bolj zaostriili. Zaradi poslabšanja proporcij v zunanjetrgovinski bilanci republike so bile restrikcije pri uvozu večje, istovčasno pa so se zmanjšale tudi možnosti nabave materialov na domačem trgu. Takoj so se pojavile posledice, ki izvirajo iz tržnih neskladij. Neurejena preskrba ter neustrezne in pičle zaloge surovin in reprodukcijskih materialov so povzročile spremembe proizvodnih programov in celo ustavljanje proizvodnje. Vse to je zniževalo produktivnost dela, kvaliteto in še povečevalo stroške ob že tako pretiranem naraščanju cen.

Kljub takšnim pogojem se z izjemnimi napori v OZD ohranja rast fizičnega obsega proizvodnje, ki je v teh štirih mesecih 1983 zadržala 7 % rast. Do konca leta pričakujemo nadaljnje zaostrovanje možnosti nabave domačih reprovromaterialov in upočasnitev dinamike proizvodnje.

Cene na drobno naraščajo nad pričakovanji in dvigajo življenjske stroške. Kljub temu, da so v zadnjem času osebni dohodki zaposlenih ponovno začeli naraščati, pa so realni osebni dohodki v letu 1983 nižji.

Gospodarstvo občine Ljubljana-Šiška je imelo v prvih treh mesecih leta 1983 v poprečju višje indeksne rasti osnovnih elementov poslovnega uspeha kot gospodarstvo mesta Ljubljane in gospodarstvo SRS. Doseglo je 36 % več celotnega prihodka, 37 % več dohodka in 51 % več sredstev za akumulacijo kot v prvih treh mesecih leta 1982.

Združeno delo je obračunalo 16.579 mio din porabljenih sredstev, višja so bila za 38 %, kar je več od rasti celoletnega prihodka, zaradi česar se je ekonomičnost poslovanja v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta poslabšala.

Prvo tromesečje 1983 je sklenilo z izgubo 19 organizacij v skupni vrednosti 545,8 mio din (od tega 78 % Petrol DO Zemeljski plin), kar predstavlja 27 % vseh izgub v mestu Ljubljani. Znesek izgub se je glede na prvo tromesečje lani povečal za 56,9 %.

Temeljna naloga razvoja v letu 1983 je doseganje boljših rezultatov v ekonomskih odnosih s tujino. Cilji so opredeljeni tako, da bi z načrtovano politiko počasne rasti domačih cen, aktivno politiko drsenja tečaja, selektivno usmerjenim kreditiranjem proizvodnje in investiranjem za izvoz ter z drugimi (fizikalnimi) ukrepi stimulirali konvertibilni izvoz. Ugotovimo lahko, da se tako opredeljeni pogoji za pospešeno prodajo na konvertibilna tržišča v letu 1983 niso ustvarili. Slabša se reprodukcijska sposobnost izvoznih dejavnosti, v letu 1983 je bila pogojena z težjimi pogoji pridobivanja dohodka na tujih trgih, kot na domačem:

— celotni prihodek izvoznikov narašča počasneje kot v industriji, saj izvozna cena s povračili za izvoz v nobeni od izvozne intenzivnih panog ni dosegla domače cene oziroma je bila nižja v poprečju za 20 %, kar ne pokriva niti direktnih stroškov;

— s politiko tečaja dinarja niso vzpostavljeni realni odnosi med domačimi in tujimi cenami, devalvacija ni odpravila različne stopnje konkurenčnosti po državah, nastale zaradi vplivov medvalutnih odnosov;

— monetarna politika je bila s koriščenjem primarne emisije preko selektivnih kreditov bolj v funkciji spodbujanja uvoza in financiranja kmetijske proizvodnje kot v zagotavljanju dopolnilnih sredstev za izvozne potrebe;

— lansko štirikratno povečanje obrestne mere za selektivne kredite za izvoz je obremenilo pretežno dohodek izvoznikov, letošnji dvig obrestnih mer za ostale kredite pa je to potencial;

— možna hitrejša rast OD izvoznikov (po dogovoru) je realizirana v breme počasnejše rasti sredstev akumulacije;

— izvozniki nimajo olajšav glede prispevkov na skupno porabo;

— olajšave glede davkov za splošno porabo so relativno manjše kot so bile;

— izvozna povračila oziroma stimulacije na nivoju federacije finančno niso pokrite, postopek za njihovo uveljavitev je zapleten;

— restriktivna neselektivna investicijska politika preprečuje nujne naložbe v modernizacijo proizvodnje za izvoz;

— zakonsko omejena rast izdatkov za službena potovanja v tujino resno ovira poslovno iniciativo.

Devizni prilivi od izvoza blaga in storitev ter prilivi po kreditnih odnosih so v prvem tromesečju letošnjega leta znašali 1.944.261 tisoč din. Prilivi od izvoza blaga predstavljajo 90,6 %, od storitev 6,1 % in po kreditnih odnosih 3,3 %. Prilivi iz konvertibilnega področja znašajo 947.747 tisoč din, kar predstavlja 48,7 % vseh prilivov.

Devizni odlivi za uvoz blaga, storitev in odlivi po kreditnih odnosih so znašali 2.728.965 tisoč din in so v primerjavi z enakim obdobjem leta 1982 manjši za 15,3 %. Odlivi za uvoz blaga predstavljajo 87,8 %, za storitve 8 % in za najete kredite 4,2 %. Odlivi na konvertibilno področje znašajo 898.607 tisoč din, kar predstavlja 32,9 % vseh odlivov.

Bilanca deviznih prilivov in odlivov je bila v letošnjem prvem tromesečju negativna. Saldo znaša —784.704 tisoč din. V primerjavi z enakim obdobjem leta 1982 se je izboljšala za 20,9 %.

Bilanca deviznih prilivov in odlivov na konvertibilnem področju pa je bila v letošnjem prvem tromesečju pozitivna, saldo znaša 49.139 tisoč din, medtem ko je bila v enakem lanskem obdobju negativna (—490.544 tisoč din).

Rezultati na tem izredno pomembnem področju družbene reprodukcije tako glede obsega kot tudi ekonomskih učinkov so dobri, vendar bi bili v letu 1983 in 1984 lahko bistveno boljši, če ne bi stalni pritiski intervencijskih ukrepov tekoče ekonomske politike ustvarjali neugodne pogoje za trajnejšo usmeritev organizacij združenega dela v mednarodno menjavo, zlasti na konvertibilna tržišča. Zato so odločilnega pomena za hitrejšo uveljavljanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov in doseganje sprejetih materialnih ciljev na tem področju, zlasti za bistveno povečanje konvertibilnega izvoza, takšni ukrepi tekoče ekonomske politike, ki bodo ustvarjali ekonomske pogoje za povezovanje organizacij združenega dela za skupen izvoz in združevanje ustvarjenih deviz na podlagi proizvodnega, delovnega, poslovnega in drugega interesnega povezovanja.

V letošnjem letu se bodo nadaljevala že začeta investicijska dela. Večino sredstev za investicije so zagotovile same gospodarske organizacije, z blizu tretjino so udeleženi bančni krediti, združenih sredstev je sorazmerno malo. Vse investicije je preverila komisija za preverbo družbene upravičenosti in so v skladu s planskimi usmeritvami.

Nekoliko počasneje kot je bilo načrtovano, se nadaljuje prestrukturiranje gospodarstva z investiranjem v izvozno usmerjeno, tehnološko zahtevnejšo in ekološko sprejemljivo proizvodnjo. Tako se nadaljuje investiranje v II. fazo tovarne Iskra Mikroelektronika, Iskra Center za elektrooptiko in laserske naprave, Iskra TOZD Feriti razširitev in modernizacija proizvodnje, Iskra TOZD Usmerniki modernizacija proizvodnje, Color rekonstrukcija mešalnice in novo skladišče ter rekonstrukcija in razširitev proizvodnje poliestrov, Aero TOZD Celuloza rekonstrukcija proizvodnje celuloze.

Do konca leta 1983 se bodo načrtovani programi SIS družbenih dejavnosti odvijali v okviru danih materialnih pogojev ob upoštevanju prioritete, ki je bila opredeljena z resolucijo 1983 in restrikcij, s katerimi je zagotovljeno prioritarno financiranje obveznih in z zakonom opredeljenih programov družbenih dejavnosti. Pri tem bo potrebno še nadalje dosledno uresničevati sprejete stabilizacijske usmeritve in programe tako v OZD kot v SIS družbenih dejavnosti.

V letu 1984 bo treba še nadalje uresničevati selektivni način financiranja prednostnih programov, kot so osnovno šolstvo, zdravstvo, osnovno zdravstveno varstvo ter področje socialnega varstva.

Izgradnja objektov družbenega standarda, ki so v območju občine Ljubljana-Šiška in so zajeti v enotni pro-

gram Ljubljane, poteka v skladu s terminskim planom. Do konca leta 1983 se bo pričela izgradnja VVO v KS Dolomitskega odreda (za 200 otrok), pridobljena bo projektna dokumentacija za izgradnjo prizidka pri osnovni šoli Stane Kosec in za osnovno šolo v KS Bratov Babnik, ki se bo pričela graditi leta 1984. V letu 1984 bo predan namenu nov zdravstveni objekt v Medvodah. V istem letu naj bi se pričela tudi izgradnja varstveno-delovnega centra v KS dr. Petra Držaja, ki predstavlja objekt skupnega mestnega pomena.

Ocenjujemo, da so predvidevanja o možnostih razvoja v letu 1984 v prvi vrsti odvisna od uspešnega uresničevanja letošnjih nalog, zlasti na področju družbenoekonomskih odnosov s tujino, zagotavljanja nemotenega odvijanja proizvodnje in gibanja vseh oblik porabe v načrtanih okvl-

rih. Rezultati gospodarjenja v letu 1982 in predvideni v letu 1983 nakazujejo, da obstajajo realne možnosti, da v letu 1984 gospodarstvo tudi še v naprej zaostrenih pogojih gospodarjenja, lahko doseže predvideno gospodarsko rast. Za to pa bomo morali tudi v letu 1984 dati vso pozornost nadaljnemu povečevanju konvertibilnega izvoza, hkrati pa si glede na problematiko v letošnjem letu prizadevati za ohranjanje vseh oblik porabe realno na ravni letošnjega leta; pogoj za vse to pa bo seveda doseganje realno večjega dohodka, med drugim tudi z večjim aktiviranjem dokončanih investicij.

Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo

SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA-ŠIŠKA
Datum: 19. 5. 1983
IS

Informacija o organizacijah združenega dela ki so v prvem četrletju 1983. leta poslovale z izgubo v občini Ljubljana-Šiška

Z izgubo je prvo četrletje 1983. leta zaključilo 19 organizacij združenega dela področja gospodarstva in 3 organizacije družbenih dejavnosti. V tem obdobju je izguba občinskega gospodarstva dosegla višino 545,8 mio din.

Leta 1982 je poslovalo z izgubo 7 organizacij združenega dela in DO PAP, TOZD Trženje z izgubo iz preteklih let. Ob zaključnem računu 1982. leta je izguba iz tekočega poslovanja dosegla višino 481,5 mio din, kar pomeni, da je izguba prvega tromesečja 1983. leta višja za 64,3 mio din ali za 13,4 %.

Skupna izguba v občini Ljubljana-Šiška v obdobju januar—marec 1983 znaša 548.317 tisoč din in je porasla v primerjavi s celoletno izgubo, ugotovljeno ob zaključnem računu leta 1982, z indeksom 114.

OZD, ki so v obdobju januar—marec poslovale z izgubo

Zaposlenih je bilo v organizacijah združenega dela s področja gospodarstva, ki so poslovale z izgubo v prvem četrletju 1983. leta, 2.229 (število zaposlenih iz ur). V 1982. letu je bilo zaposlenih 774 delavcev. Indeks števila zaposlenih januar—marec 1983 na ZR 1982 je 288.

V negospodarstvu izgub v 1982. letu ob koncu leta ni bilo. Organizacije združenega dela s področja negospodarstva, ki so poslovale z izgubo v prvem četrletju 1983. leta, so zaposlovale 535 delavcev.

Osnovni vzroki porasta izgub v gospodarstvu občine Šiška v prvem četrletju 1983. leta v primerjavi z izgubo ob zaključnem računu 1982. leta so:

1. sezonski vplivi (Union, OZD s področja kmetijstva in gradbeništva),
2. neuskajane cene (Petrol, HE Medvode, Energetika),
3. drseči (realni) tečaj dinarja (Petrol, Iskra — uvozniki),
4. v izgubi so tudi nekatere OZD, ki so v 1982. letu poslovale na meji rentabilnosti (FAP, Iskra UZ, Kompas).

Na 62. seji IS z dne 19. maja 1983 je IS sprejel informacijo o izgubah v OZD s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti v prvem trimesečju 1983. leta in pozval organe upravljanja in samoupravno delavsko kontrolo, da ugotovi odgovornost za malomarno poslovanje v OZD družbenih dejavnosti.

Izvršni svet

	IZGUBA V 000 din			Št. zaposl.
	ZR 1982	PC I.—III. 83	IND.	
A) OZD GOSPODARSTVO				
1. PETROL, DO Zemeljski plin	341.704	424.569	124	150
2. ENERGETIKA, TOZD Plinarna	12.966	23.231	179	107
3. ENERGETIKA, TOZD KEL	—	18.453	—	142
4. Savske elektrarne, HE Medvode	3.699	4.194	133	42
5. Iskra Elektrozveze, TOZD TTS	108.954	—	—	—
6. Iskra Elektrozveze, TOZD UZ	—	7.709	—	91
7. DO PAP, TOZD IRR	12.116	—	—	—
8. DO PAP, TOZD Plastika	1.842	—	—	—
9. DO PAP, TOZD Trženje	(13.745)	2.286	16	49
10. DO PAP, TOZD Avtoservis BMW	—	2.649	—	54
11. Pivovarna Union, TOZD Proizvodnja	—	5.101	—	48
12. Pivovarna Union, TOZD Polnilnica	—	5.240	—	111
13. Pivovarna Union, TOZD Distribucija	—	2.511	—	147
14. Pivovarna Union, TOZD EVDS	—	4.278	—	106
15. Fructal, TOZD Alko	—	9.765	—	212
16. Unitas	—	19.199	—	491
17. Dekor — Fina keramika	270	148	65	13
18. SGP Stavbenik Koper, TOZD Gradbena operativa	—	10.765	—	200
19. KOMPAS, TOZD Avtobusni promet	—	3.557	—	95
20. KOMPAS, TOZD Hotel Medno	—	1.029	—	39
21. VEGRAD Velenje, TOZD Gradnja Ljubljana	—	992	—	85
22. KZ Medvode	—	159	—	47
GOSPODARSTVO SKUPAJ	481.551	545.839	113	2.229
B) OZD NEGOSPODARSTVO				
1. Osnovna šola Zvonka Runka	—	7	—	51
2. Zdravstveni dom Ljubljana-Šiška	—	2.108	—	424
3. Vzgojnovarstveni zavod Medvode	—	363	—	60
NEGOSPODARSTVO SKUPAJ	—	2.478	—	535
A + B	481.551	548.317	114	2.764